

Kiadónk, a Magyar Mezőgazdaság Kft. hosszú évek óta próbálja eljuttatni lapjait a Kárpát-medencében élő, a határon túli magyar gazdákhoz – eddig több-kevesebb sikerrel. Nagy örömmel szolgál, hogy a Földművelésügyi Minisztérium nemzetközi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkársága, nemzetközi és kárpát-medencei kapcsolatok főosztálya, illetve a kárpát-medencei együttműködés osztálya segítségével és támogatásával immár szervezett formában jut el hozzájuk két lapunk, a Magyar Mezőgazdaság és a Kistermelők Lapja. Az, hogy milyen nagy igény mutatkozik az általunk közölt információkra, egy, a tavaly 70. évfolyamába lépő Magyar Mezőgazdaságot köszöntő erdélyi gazda fogalmazta meg számunkra: „A Magyar Mezőgazdaság – a kiadó jóvoltából – minden héten megérkezik, ha késne, hiányzik. Az elmúlt években a Magyar Mezőgazdaság az a plusz, amivel úgy érzem jobban informált vagyok, mint a szaktársaim. Hiába az internet, az elektronikus média, sehol sem kapok annyi szakmai és agrárpolitikai információt egy helyen, mint ebben a lapban. A Magyar Mezőgazdasággal hetente beutazom az országot, találkozom a gazdátársak gondjaival, sikereivel, megoldásaival.”

Most, hogy reményeink szerint egyre több határon túli gazdához jutnak el lapjaink, úgy gondoltuk, nemcsak nekünk vannak megosztásra érdemes információink. Éljenek bárhol, a Kárpát-medencében sok esetben hasonló gondokkal küzdenek a gazdák, akik mellett egymás sikereit is érdemes bemutatni. Új rovatot indítunk tehát Kárpát-medencei gazdák címmel, amelyben szerzőink segítségével minden héten ellátogatunk Felvidékre, Kárpátaljára, Erdélybe és Vajdaságba.

Sertéstelepek leépülőben

Szlovákiában áldatlan helyzetben van az állattenyésztési ágazat, s azon belül is mindenekelőtt a sertésenyésztés. Az ország uniós csatlakozását követően még elfogadható volt a helyzet, a sertéshús előállítási és értékesítési árai között ugyanis valamelyest egyensúlyt könnyelhetek el a gazdák.

Mindez árakban kifejezve azt jelentette, hogy egy kilogramm élőtömegre lebontva 1,2–1,4 euró körül mozogtak mind az előállítási költségek, mind pedig az értékesítési árak. „Sajnos, a további években egy hatalmas zuhanást kellett túlélniük a gazdáknak! A felvásárlási árak ugyanis egy euróra estek vissza, sőt, sok esetben csak 95 eurócentet kaptak az östermelők a felvásárlóktól egy kilónyi hízósertésért” magyarázta Patasi Ilona, a Szlovákiai Agrárkamara (AKS) elnöke. A vesztéséges gazdálkodásból eredően több sertéstelep került padlóra. Például az ország egyik legintenzívebb agrárgazdálkodást folytató régiójában, a Csallóközben az elmúlt évben már csak 11 regisztrált farmot tartott nyilván az agrárkamara, bár ezzel az említett országrész még így is a szlovákiai átlag felett van az egy hektárnyi területre jutó sertés- és szarvas-

Patasi Ilona: a szlovákiai gazdáknak hatalmas konkurenciát jelent a dán tenyésztők jelenléte

marhalétszám, valamint ezzel párhuzamosan a dolgozók létszámát illetően. „De mondjuk a 2007–2008-as években 65 regisztrált sertésfarmot tartottak nyilván a régióban”, hangsúlyozta a kamara elnöke. Ami pedig a jegyzett szarvasmarha-

telepek számát illeti a dunaszerdahelyi körzetben nyolckilenc évvel ezelőtt, ötvenhatot tartottak nyilván, ezzel szemben az elmúlt évben mindössze huszonháromat.

A szlovákiai állattenyésztőknek hatalmas konkurenciát

jelent a dán tenyésztők jelenléte az országban. Patasi Ilona a bőszi dán vállalkozót hozta fel szemléltetés-, illetve viszonyításként. A szóban forgó vállalkozó 1500 hektárnyi területen gazdálkodik, 2000 kocát nevel és évi 24 ezer darabot számol a hízósertés-állománya. „Nem beszélve a malacelválasztásról. Egy kocától a dánok éves átlagban legalább 30 malacot

választanak el. Ha nem tudják elérni ezt az eredményt, azt a kocát már szállítják is a vágóhídra. A szlovákiai kocánkenti éves átlagos malacelválasztás pedig 20 alatt mozog. Ugye, nem kis különbség?” tette föl a kérdést az AKS elnöke.

Susla Béla, Szlovákia

Első összeállításunkat Felvidékről, Susla Bélától kaptuk, aki 1985-ben kezdte újságírói pályafutását a Szabad Földműves hetilapnál – nyelvi szerkesztőként. Később ugyanitt a riportrovat vezetőjeként hetente két újságoldal összeállítása volt a feladata mezőgazdasági témakörben, emellett dolgozott a többi rovatba, így a belpolitikába, a kultúrába és a sportba is. Mikor a Szabad Földműves már Szabad Újságként

naponta jelent meg, riporterként dolgozott, majd miután újra hetilappá vált, kiadásvezetői, gazdasági- és sportrovatvezetői funkciókat töltött be. Közben az SME napilap tudósítója és a Roľnícke noviny mezőgazdasági hetilap munkatársa is volt. 2001-től pedagógiai pályára állt, a szenci magyar gimnáziumban oktatott magyar és szlovák nyelvet. Ekkor is aktívan cikkezett az Új Szóban, főleg agrártémákról írt, és ír a mai napig. A tanítós-kodást 2010-ben egészségi problémái miatt feladta, az újságírást viszont nem, jelenleg is dolgozik az Új Szónak, a Paraméternek, valamint egy szlovák nyelvű regionális lapnak. Az Új Szóban harmadik éve szerkeszti a havonta megjelenő Agro mellékletet.

Több, mint egymillióról a felére...

A 2013-as év némi fellendülést hozott a szlovákiai sertés-tenyésztésnek, ami sajnos, a gazdák nagy bánatára 2014-ben már nem folytatódott. A 2013-as évről mint előrelépésről beszéltek a szlovákiai agrárszakemberek. Hogy miért?

Az esztendő végére ugyanis 629,5 ezres létszámon állapodott meg az állatállomány, ami évközi vonatkozásban 7,3 ezer darabos, azaz 1,2 százalékpontos növekedést jelentett. Viszont már kevésbé örvendeztető a mutató, miszerint a kocák száma az előző évi 41,1 ezerről 40,2 ezerre, vagyis 2,2 százalékkal csökkent. „Óriási volt az állományhanyatlás a 2004–2011-es esztendők folyamán. A szlovákiai sertésállomány a jelzett időszakban ugyanis 1 millió 149 ezer darabról 580 ezerre esett vissza, ami 49,5 százalékpontos csökkenésnek felel meg. Hatalmas esés. A kocák száma a szóban forgó években 82,2 ezerről 37,4 ezerre zuhant. Ez mínusz 54,5 százalékpontot jelent, derül ki a szlovákiai Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Gazdálkodási Kutatóintézet jelentéséből. A 2012-es év hozott aztán némi pozitív változást, s a kutatóintézet mindekelőtt arra mutat rá, hogy a korábbi évekhez viszonyítva növekedett az éves malacelválasztási átlag. „Amíg 2004-ben mindössze 15,8 darab volt éves átlagban egy kocától a malacelválasztás, 2013-ban 21,8-ra, 2014-ben pedig 23,4 darabra növekedett. Ez 47,6 százalékpontos emelkedésnek felel meg” szögezte le a szlovák Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Gazdálkodási Kutatóintézet.

Leépülő sertésstelepek

A szlovákiai sertés-tenyésztés a tavalyi évben nagyon nehéz helyzetbe került, bár az azt megelőző évek sem jelentettek leányálmot az ágazatban. „Az orosz élelmiszer-embargó következményeként az Európai Unió országaiiban jelentős

Mit jelenthet a 10 százalékos áfa?

Szlovákiai agrárkörökben mostanság egyre többször elhangzik, hogy a jelenlegi kedvezőtlen sertés-tenyésztési helyzetben némileg javíthat a január elsejétől 10 százalékosra csökkentett általános forgalmi adó. „Ehhez azonban az is szükséges, hogy a vásárlók a hazai termékek iránt érdeklődjenek az üzletekben. A kiválasztott termékekre vonatkozó 10 százalékos általános forgalmi adóval kapcsolatosan ilyen jellegű besorolást nyert a szlovákiai tenyésztekből származó friss hús. Ezért szeretném nyomatékosítani, hogy ha a fogyasztó mind gyakrabban vásárolja a szlovákiai eredetű húst, az érdeklődés lendíthet a honi állattenyésztésen” fejtette ki *Andrej Imrich*, a Szlovákiai Sertés-tenyésztők Szövetségének az elnöke. A szövetség vezetője hozzáfűzte, hogy a sertés-tenyésztők az elmúlt évet 20 millió eurós mínusszal zárták. Egyértelmű, hogy a disznóhús felvásárlási árát növelni szükséges. Az állattenyésztési ágazat veszteségeihez jelentősen hozzájárult az orosz embargó. Az elnök

ugyanakkor azt is hangsúlyozta, hogy a szlovákiai agráriumban rendezni kellene végre a támogatáspolitikát is.

Mint ismert, januártól az eddigi 20 százalékról, 10 százalékra csökkent több alapélelmiszer áfa Szlovákiában – a vonatkozó törvény 2015. október 1-jén hagyta jóvá a pozsonyi törvényhozás. A mérséklés az alapélelmiszerek meghatározott körére, kizárólag a friss élelmiszerekre vonatkozik, a kormányzat indoklása szerint azért, hogy elsődlegesen a hazai termelőknek segítsen. Azt, hogy a 10 százalékos áfa konkrétan mely termékekre vonatkozik majd, rendeletekkel szabályozták, ami elvben lehetővé teszi, hogy az érintett áruk körét bármikor bővítsék vagy szűkítsék. Az alacsonyabb adókulcs egyelőre a tej és pékipari termékek közül csupán a kenyérré, a tejszóra és a vajra vonatkozik, valamint a húsfélék közül a friss és a hűtött szarvasmarha- a sertés-, a kecske-, a juh-, a nyúl- és baromfihúsról, illetve az élő és hűtött édesvízi halakról. (S. B./MTI)

túlkínálat jelentkezett, s ebből eredően a felvásárlók alaposan lenyomják a nyersanyag értékesítési árát. Tavaly december közepe táján alig 1 eurót fizettek egy kilogrammnyi sertés-tenyésztési húsért élőtömegre vetítve, ami mintegy 30 százalékkal kevesebb, mint az embargó bevezetése előtti felvásárlási ár”, nyilatkozta *Jana Holéciová*, a Szlovák Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kamara (SPPK) szóvivője. Az elmúlt év nagy negatívuma a szlovák mezőgazdaságban éppen az, hogy szinte napról napra épülnek le a sertésstelepek. *Jana Holéciová* lapunknak megerősítette, hogy éves átlagban – a kocákat is beleértve – mintegy 300-500 darabbal csökken az állatállomány. „Az elmúlt század nyolcvanas-kilencvenes éveinek fordulóján 2,5 milliós is volt a sertésállomány Szlovákiában, ebből csaknem 200 ezer volt a kocák száma.”

Mentettek az alacsony üzemanyagárak

A szlovák mezőgazdaság állattenyésztési ágazata értelem-szerűen mihamarabb szeretné

elfelejteni a 2015-ös évet. Kedvezőtlenül alakult számos mutató, de leginkább a sertés-tenyésztésben kerültek sok helyütt felszínre az évek óta halmozódó gondok, problémák. „Az orosz importstop alaposan keresztülhúzta a szlovákiai sertés-tenyésztők számításait is. Ugyanakkor a közelmúltba is vissza kell tekinteni, egészen konkrétan a 2008–2009-es években kirobbant gazdasági válsághoz, melynek hatásait még ma is valamilyen európai állam agrárágazata, így tehát az állattenyésztése is érzi” erősítette meg lapunknak *Ján Huba*, a Nyitrai Állattenyésztési Kutatóintézet munkatársa.

Az agrárszakember véleménye szerint a mezőgazdaság könyörtelen helyzetén sokat javított az elmúlt évben az alacsony kőolaj- és üzemanyagár. *Ján Huba* szerint Szlovákiában hatékonyabban kellene kihasználni a szabad területeket az állattenyésztés fellendítésére. Mint mondta, az országban adottak a lehetőségek a kapacitásbővítésre. Emellett arra is rámutatott, hogy nem csupán az álló-

mánylétszámok növelésével lehetséges az előrelépés, a szlovákiai agrárágazatnak tartalékai vannak az állatok hasznosságát illetően is.

Ezzel kapcsolatban rövest hangsúlyozta a kérdés mennyiségi és minőségi vetületét is. A szlovákiai húsfeldolgozók – tisztelet a kivételnek – sok esetben elhanyagolták a minőségi termelést, gyártást. A szigorított ellenőrzések azonban visszafogták őket, s mind ritkábban készítettek olcsó, visszamaradt sertés-tenyésztési húst. „Erre a lépésre nagyon nagy szükség volt. Mert a feldolgozók korábban az eredeti ár akár 60 százalékaért is hozzájutottak a nyersanyaghoz, de az a sertés-tenyésztés nem volt minőségi, így természetesen nem lehetett és nem lehet belőle jó minőségű végterméket készíteni,” mondta *Ján Huba*.

A Földművelésügyi Minisztérium kapcsolatrendszerében lévő külföldi magyar gazdák programjairól a www.hatartalanguzda.kormany.hu honlap tájékoztat.